

**Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης**
Hellenic Authority
for Higher Education

2024

ετήσια έκθεση

για την ποιότητα
της ανώτατης
εκπαίδευσης

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

© ΕΘΑΑΕ, 2025

Το παρόν έργο αδειοδοτείται υπό τους όρους της άδειας Creative Commons Αναφορά Δημιουργού – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγα Έργα 4.0.

Για να δείτε αντίγραφο της άδειας αυτής επισκεφτείτε τον ιστότοπο <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αριστείδου 1 & Ευριπίδου 2 - 105 59 Αθήνα

1ος - 4ος όροφος

T: +30 210 9220944 – W: www.ethaae.gr – E: secretariat@ethaae.gr

Προτεινόμενος τρόπος αναφοράς:

ΕΘΑΑΕ (2025). Ετήσια έκθεση για την ποιότητα της ανώτατης εκπαίδευσης 2024, Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης, Αθήνα.

Η έκθεση είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά στη διεύθυνση:
<https://www.ethaae.gr/el/ethaae/etisies-ektheseis-ethaae>

Η ετήσια έκθεση της ΕΘΑΑΕ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εργαλείο τεκμηρίωσης και μελέτης της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, με στόχο όχι μόνο την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και την ανάδειξη των τάσεων, των προκλήσεων και των δυνατοτήτων που διαμορφώνονται για τα ελληνικά πανεπιστήμια εντός και εκτός των συνόρων.

Το 2024 χαρακτηρίστηκε από πολλαπλές προκλήσεις αλλά και νέες σημαντικές αρμοδιότητες που προστέθηκαν στην αποστολή μας. Η ψήφιση του νόμου 5094/2024 προβλέπει τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας στην Ελλάδα παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων υπό τη μορφή Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης. Η ΕΘΑΑΕ αναλαμβάνει σημαντικό ρόλο στη διαδικασία ελέγχου των αιτήσεων, αξιολογώντας, κυρίως, την ακαδημαϊκή συγκρότηση και επάρκεια των ενδιαφερομένων. Παράλληλα, θα πιστοποιεί τα προγράμματα σπουδών των νέων ιδρυμάτων με διαδικασίες ανάλογες με τις ισχύουσες για τα δημόσια ΑΕΙ. Η δυνατότητα ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα αποτελεί, αναμφίβολα, ορόσημο στην ιστορία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας μας. Στο πλαίσιο αυτό και σ' ένα περιβάλλον όπου οι απαιτήσεις για διαφάνεια, αποτελεσματικότητα και συνεχή ανάπτυξη εντείνονται, αναλάβουμε πρωτοβουλίες που στόχευσαν στην ενίσχυση των μηχανισμών διασφάλισης ποιότητας, στην υποστήριξη της λειτουργίας μας και στην ενδυνάμωση της συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η Ανώτατη Εκπαίδευση διανύει μια περίοδο ταχείας μετάβασης, επηρεαζόμενη από δημογραφικές αλλαγές, τεχνολογική εξέλιξη, μεταβαλλόμενες κοινωνικές και επαγγελματικές ανάγκες και την αυξανόμενη σημασία της έρευνας και της καινοτομίας ως πυλώνων οικονομικής ανάπτυξης. Παράλληλα, η ραγδαία και πολυεπίπεδη εξάπλωση της Τεχνητής Νοημοσύνης επηρεάζει σημαντικά και τη διδασκαλία, τη μάθηση και την ακαδημαϊκή έρευνα. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί νέες προοπτικές αλλά και απαιτήσεις ως προς ζητήματα δεοντολογίας, προστασίας δεδομένων και υπεύθυνης χρήσης. Στις συνθήκες αυτές, τα ελληνικά ΑΕΙ καλούνται να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της διεθνούς ανταγωνιστικότητας, της σύνδεσης με την αγορά εργασίας και της ψηφιακής μετάβασης, διαφυλάττοντας παράλληλα τις θεμελιώδεις ακαδημαϊκές αξίες της επιστημονικής ελευθερίας, της ανεξαρτησίας της γνώσης και της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Το πρώτο μέρος της έκθεσης επικεντρώνεται στα στοιχεία που αποτυπώνουν το προφίλ της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη δημογραφικά δεδομένα, την πορεία των φοιτητών και των αποφοίτων, δείκτες απασχολησιμότητας, τη θέση των ελληνικών ΑΕΙ στις διεθνείς κατατάξεις, το διδακτικό προσωπικό, καθώς και την ερευνητική δραστηριότητα. Η συγκριτική διάσταση των δεδομένων επιτρέπει την αξιολόγηση προόδου και την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η Ελλάδα τοποθετείται στον ευρύτερο ευρωπαϊκό ακαδημαϊκό χώρο.

Τα επίκαιρα θέματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης που μελετήθηκαν και περιλαμβάνονται στην Έκθεση του 2024 είναι:

➤ **Διάρκεια σπουδών και η καθυστέρηση εισόδου στην αγορά εργασίας:**

Παρουσιάζεται γενικότερα το φαινόμενο και οι αιτίες του και γίνεται αναφορά στις προπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα, στη διάκριση ενεργών και μη ενεργών φοιτητών, αποφοίτων κανονικής και μη κανονικής διάρκειας σπουδών, αλλά και σε στοιχεία για τις μεταπτυχιακές σπουδές και ανά επιστημονική περιοχή.

➤ **Τα συστήματα διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια και η αξιολόγηση:**

Παρουσιάζονται οι τύποι διακυβέρνησης και οι συντελεστές αποτελεσματικής διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια, γίνεται μνεία στη διακυβέρνηση στο πλαίσιο των συμμαχιών των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και αναφέρονται καλές πρακτικές από τον διεθνή και ευρωπαϊκό χώρο.

➤ **Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές – Σκοπός, οργάνωση και έλεγχος αποτελεσμάτων:**

Παρουσιάζεται η διεθνής τυπολογία της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης (επίπεδο 7 και 8), αναλύεται το μοντέλο οργάνωσης των μεταπτυχιακών σπουδών και αναπτύσσονται θέματα διασφάλισης ποιότητας στις μεταπτυχιακές σπουδές.

Το δεύτερο μέρος της Έκθεσης παρουσιάζει τις δράσεις της ΕΘΑΑΕ αναφορικά με τη διασφάλιση ποιότητας και τη βελτίωση των διαδικασιών που σχετίζονται με την πιστοποίηση και την οργάνωση των προγραμμάτων σπουδών αλλά και τη στρατηγική ανάπτυξη των ιδρυμάτων. Το 2024, η Αρχή ξεπέρασε κάθε προηγούμενο ρυθμό επιδόσεων, έχοντας υλοποιήσει διακόσιες σαράντα οκτώ (248) πιστοποιήσεις Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Παράλληλα, συνέχισε τις πιστοποιήσεις των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών (24) και ξεκίνησε τον δεύτερο κύκλο πιστοποιήσεων των Εσωτερικών Συστημάτων Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) των ΑΕΙ, καθώς η ισχύς της πιστοποίησης είναι πενταετής και επαναλαμβάνεται περιοδικά. Μέσα από

τεκμηριωμένες διαδικασίες και διαφανείς μηχανισμούς, η ΕΘΑΑΕ συνεχίζει να υποστηρίζει τα ελληνικά πανεπιστήμια στον δρόμο της αυτοαξιολόγησης και της ακαδημαϊκής αριστείας, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος σταθερής βελτίωσης, λογοδοσίας και διεθνούς αναγνωρισιμότητας.

Το τρίτο μέρος παρουσιάζει τη στρατηγική και αναπτυξιακή δυναμική της ΕΘΑΑΕ, καθώς και τις συνεργασίες, τις δράσεις εξωστρέφειας και την οργανωτική λειτουργία της. Αξιοποιώντας την καταγραφή αυτών των παραμέτρων, αναδεικνύεται η σταθερή προσπάθεια ενίσχυσης του θεσμικού ρόλου της Αρχής στο εθνικό και ευρωπαϊκό οικοσύστημα ανώτατης εκπαίδευσης.

Μέσα από τη συστηματική ανάλυση δεδομένων, συγκριτικές προσεγγίσεις και θεσμικές παρατηρήσεις, η έκθεση στοχεύει να συμβάλει στον δημόσιο διάλογο, στην έγκυρη πληροφόρηση και στη διαμόρφωση πολιτικών που ενισχύουν την ποιότητα, την ακεραιότητα και την εξωστρέφεια του ελληνικού πανεπιστημιακού συστήματος, επιχειρώντας να λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς για τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, τους φοιτητές και τις φοιτήτριές μας, τους ερευνητές, τους φορείς χάραξης πολιτικής και την ευρύτερη κοινωνία. Η τεκμηρίωση και η διαφάνεια αποτελούν θεμελιώδεις αξίες της ΕΘΑΑΕ και η έκθεση αυτή ενσωματώνει την προσήλωσή μας στη συνεπή και αξιόπιστη παρουσίαση των δεδομένων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη σταθερή συνεργασία τους και τη συμβολή τους στην αποστολή της Αρχής. Η συστηματική ανταπόκριση των ΑΕΙ, μέσω των οικείων Μονάδων Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), στις οδηγίες και τις διαδικασίες της Αρχής, η πολύτιμη συνεισφορά των εκατοντάδων ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων και των φοιτητών/τριών των Μητρώων της ΕΘΑΑΕ και, εν τέλει, η συνεχής προσπάθεια των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας να βελτιώσουν την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών, αποτελούν τους καθοριστικούς παράγοντες για την αξιοπιστία και την προώθηση του έργου μας.

Ιδιαίτερως ευχαριστώ τα μέλη των οργάνων

διακυβέρνησης της Αρχής, τους εξαιρετικούς συναδέλφους - μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου και του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της ΕΘΑΑΕ, τη Γενική Διευθύντρια και τα στελέχη και τις ομάδες εργασίας της υπηρεσίας μας για τη συνεχή και ποιοτική συμβολή τους στη διαμόρφωση και την υλοποίηση των δράσεων και του έργου της.

Η ετήσια έκθεση συντάχθηκε από ομάδα ερ-

γασίας στο πλαίσιο της θεσμικής υποχρέωσης της Αρχής να παρακολουθεί, να αξιολογεί και να τεκμηριώνει συστηματικά την πορεία και τις εξελίξεις της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Εγκρίθηκε ομόφωνα από το Ανώτατο Συμβούλιο και υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων και την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (ν. 4653/2020).

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΑΕ
Καθηγητής Περικλής Α. Μήτσας

Σύνοψη

Εισαγωγή

Η ετήσια έκθεση για την ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης έτους 2024 παρουσιάζει την ελληνική ανώτατη εκπαίδευση ως εθνικό σύστημα, το οποίο βρίσκεται σε άμεση σύγκριση με τα αντίστοιχα συστήματα ανώτατης εκπαίδευσης διεθνώς. Ειδικότερα, η έκθεση διαρθρώνεται σε τρία μέρη:

Στο **Α' Μέρος** της έκθεσης παρουσιάζεται το προφίλ των ΑΕΙ και τα βασικά τους μεγέθη, με βάση στοιχεία της ΕΘΑΑΕ και αναφέρονται συγκριτικά τα εθνικά δεδομένα (φοιτητικός πληθυσμός, απόφοιτοι και η θέση τους στην αγορά εργασίας, η κατάσταση του διδακτικού προσωπικού, η ποσότητα και ποιότητα του ερευνητικού έργου, η χρηματοδότηση) με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά και διεθνή, καθώς και οι διεθνείς εξελίξεις στον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Περιλαμβάνονται, επίσης, και μελέτες επίκαιρων θεμάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Στο **Β' Μέρος** της έκθεσης παρουσιάζονται οι δράσεις διασφάλισης ποιότητας που πραγματοποίησε η Αρχή το 2024 και τα αποτελέσματά τους. Η ΕΘΑΑΕ συνέχισε τις πιστοποιήσεις των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) και των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπου-

δών (ΠΜΣ) και ξεκίνησε τις επαναπιστοποιήσεις των Εσωτερικών Συστημάτων Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) (β' κύκλος). Σε ειδική ενότητα παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά και οι επιδόσεις των ιδρυμάτων όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση των ποιοτικών κριτηρίων για την κατανομή της ετήσιας δημόσιας επιχορήγησης των ΑΕΙ.

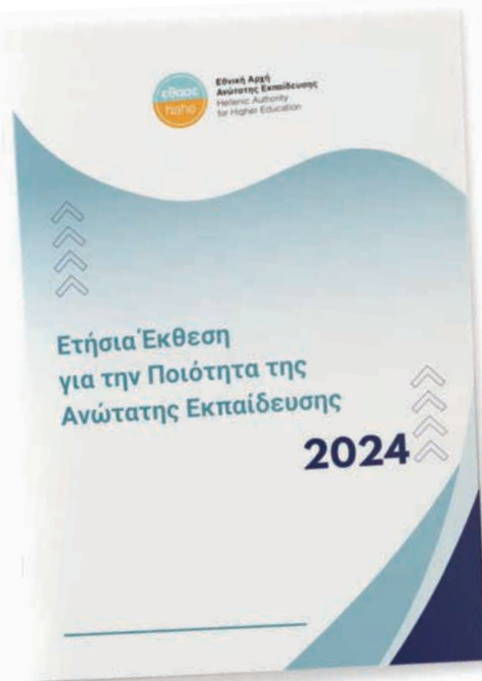
Στο **Γ' Μέρος** της έκθεσης παρουσιάζεται η στρατηγική και αναπτυξιακή δραστηριότητα της ΕΘΑΑΕ κατά το έτος αναφοράς, αναδεικνύοντας τον ρόλο της Αρχής ως θεσμικού πυλώνα διασφάλισης και ενίσχυσης της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Η Έκθεση περιλαμβάνει, τέλος, χρήσιμα ενημερωτικά **Παραρτήματα**: πίνακες και διαγράμματα με συγκριτική ανάλυση μεγεθών ανά χώρα, πίνακες κατάταξης των ελληνικών ΑΕΙ σε διεθνείς οίκους αξιολόγησης, τους χάρτες των πιστοποιήσεων (ΠΠΣ και ΠΜΣ) στα ελληνικά ΑΕΙ (2018-2024) με τα πιστοποιημένα ΠΠΣ με την καλύτερη βαθμολογία ανά επιστημονικό πεδίο, καθώς και πίνακες με τους εμπειρογνώμονες που στήλεχσαν τις επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης (ΕΕΑΠ).

Εξελίξεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο – Βασικά μεγέθη και δείκτες

Επίκαιρα θέματα στον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης

Διασφάλιση ποιότητας στα ελληνικά ΑΕΙ – Αποτελέσματα πιστοποιήσεων

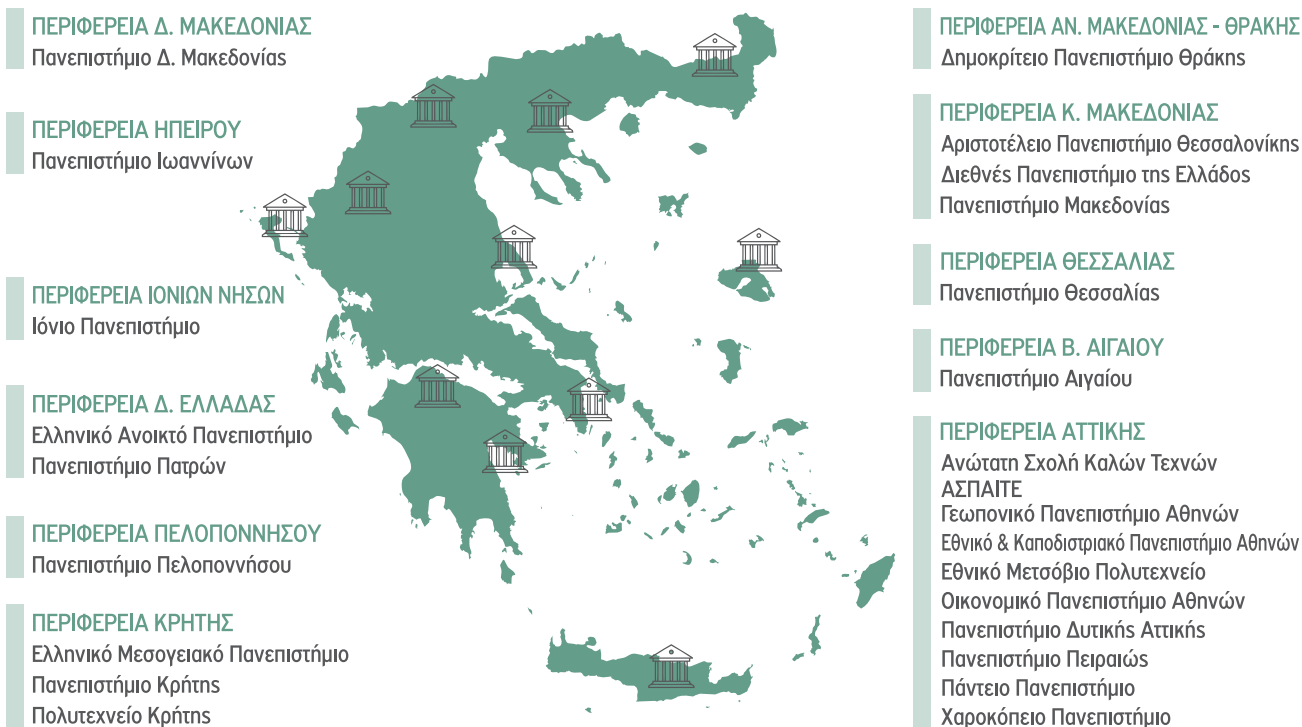

Χρηματοδότηση με βάση αντικειμενικά και ποιοτικά κριτήρια και δείκτες επιδόσεων

Στρατηγική και αναπτυξιακή δραστηριότητα της ΕΘΑΑΕ

- Ελληνικά Πανεπιστήμια και διεθνείς κατατάξεις
- Χάρτες πιστοποιήσεων (2018-2024)
- Εμπειρογνώμονες

Ο χάρτης της Ελληνικής Ανώτατης Εκπαίδευσης 2024

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

25
ΑΕΙ

423
Τμήματα

444
ΠΠΣ + ΞΠΣ

1.328
ΠΜΣ

423
ΠΔΣ

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ¹, ΦΟΙΤΗΤΕΣ², ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ³

702.497
Εγγεγραμμένοι
Φοιτητές ΠΠΣ

305.739
Ενεργοί
Φοιτητές ΠΠΣ

92.053
Φοιτητές ΠΜΣ

32.520
Υποψήφιοι
Διδάκτορες

2.104
Μεταδιδάκτορες

65.436
Επιτυχόντες

54.798
Απόφοιτοι ΠΠΣ

29.108
Απόφοιτοι ΠΜΣ

2.395
Απόφοιτοι ΠΔΣ

2,3%
επιτυχόντες σε
σχέση με 2022-23

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ² & ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

13.451
Επιστημονικό
Προσωπικό

10.175
ΔΕΠ

283
ΕΕΠ

2.048
ΕΔΙΠ

945
ΕΤΕΠ

5.715
Μόνιμο Διοικητικό
Προσωπικό

65%

Δημόσια Χρηματοδότηση

35%

Εξωτερική Χρηματοδότηση

€ 4.993

Μέση ετήσια συνολική
χρηματοδότηση /φοιτητή

Πηγή: Πληροφοριακό σύστημα ΕΘΑΑΕ (ΟΠΕΣΠ) 2025

1. Οι αριθμοί αναφέρουν το σύνολο των επιτυχόντων στις Πανελλαδικές εξετάσεις το 2024.

2. Οι αριθμοί αναφέρουν το σύνολο των φοιτητών και του προσωπικού διαφόρων κατηγοριών στις 31.08.2024

3. Οι αριθμοί αναφέρουν το σύνολο των αποφοίτων ανά κύκλο σπουδών στο ακαδημαϊκό έτος 2023-24

Μέρος Α'

Η Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα και τα συγκριτικά δεδομένα στο διεθνές περιβάλλον

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ελλάδα και, ειδικότερα, το μέρος των ενεργών φοιτητών, παρουσιάζει για δεύτερη χρονιά, ελαφρά μείωση (-3%), με αντίστοιχη ελαφρά ποσοστιαία αύξηση (+1,7%) των αποφοίτων. Παραμένει, ωστόσο, η βασική δυσμενής ποσοστιαία αναλογία των ενεργών φοιτητών στο σύνολο των εγγεγραμμένων, ύψους περίπου 50%. Εξάλλου, τα βασικά χαρακτηριστικά του ακαδημαϊκού χάρτη παραμένουν κατά την τελευταία πενταετία τα ίδια, ιδίως με την ίδια κατανομή των ακαδημαϊκών μονάδων ανά επιστημονική περιοχή. Δύο επιστημονικές περιοχές είναι οι πολυπληθέστερες σε ακαδημαϊκές μονάδες: οι επιστήμες μηχανικού (18%) και οι ανθρωπιστικές επιστήμες (17%). Μια εσωτερική μεταβολή μεταξύ 2 ΑΕΙ σημειώθηκε στον ακαδημαϊκό χάρτη του 2024, με τη μετακίνηση επτά (7) Τμημάτων του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος και την ένταξή τους στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του χάρτη αποτελεί η γεωγραφική διασπορά ορισμένων ΑΕΙ της περιφέρειας: το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης λειτουργεί σε 7 πόλεις, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου σε 6, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο σε 5 πόλεις. **Ενώ το σύνολο των μεγεθών των ΑΕΙ παραμένει το ίδιο χωρίς σημαντικές μεταβολές, αξιοσημείωτη μεταβολή διαπιστώνεται στη δημόσια χρηματοδότηση των ΑΕΙ ύψους 13%. Η αύξηση αυτή επηρεάζει και την ποσοστιαία αναλογία μεταξύ της δημόσιας (65% έναντι της περσινής 60%) και της εξωτερικής χρηματοδότησης (35% έναντι της περσινής 40%) που έλαβαν τα ΑΕΙ κατά το έτος 2024. Ένας σημαντι-**

κός διεθνής δείκτης, η μέση αναλογία «ενεργοί φοιτητές προς μέλη ΔΕΠ» παρουσιάζει την τιμή 34, ενώ όταν συνυπολογίζεται στον δείκτη αυτό και το λοιπό διδακτικό προσωπικό η τιμή του βελτιώνεται στο 25, προσεγγίζοντας περισσότερο τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ο οποίος διαμορφώνεται στο 12. Σημειώνεται, παρόλα αυτά, ότι καταγράφονται μεγάλες αποκλίσεις του δείκτη αυτού μεταξύ των ΑΕΙ, όπως αποτυπώνονται στον πίνακα 5 της έκθεσης.

Η Ελλάδα, παρόλη την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και αντίστοιχα την εντυπωσιακή μείωση των ποσοστών ανεργίας τους, εξακολουθεί να βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις των χωρών του ΟΟΣΑ στην απασχόληση τόσο των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-64 (80,1%) όσο και των νέων αποφοίτων ηλικίας 25-34 (76,7%) (επίπεδα 5-8) απέχοντας περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ. Ωστόσο, η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών αυξάνει τις πιθανότητες απασχόλησης κατά 9,5%, σε σύγκριση με τις πιθανότητες των κατόχων πρώτου πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ η κατοχή διδακτορικού τίτλου κατά 17,1%. Όσον αφορά τις αποδοχές των πτυχιούχων, η Ελλάδα βρίσκεται σε σχετικά χαμηλή θέση μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, απέχοντας 18 ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο.

Η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά φοιτητικού πληθυσμού σε σχέση με τον πληθυσμό της. Βεβαίως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι επειδή η μέτρηση γίνεται επί των εγγεγραμμένων φοιτητών και ένα μεγάλο ποσοστό από αυτούς θεωρούνται μη ενεργοί, η σύγκριση δεν αποτυπώνει ακριβώς την πραγματι-

κότητα. Η παραμονή μη ενεργών φοιτητών, οι οποίοι δηλαδή δεν αποφοιτούν από τα ελληνικά ΑΕΙ, δημιουργεί δυσμενείς επιδόσεις για τη χώρα σε μια σειρά από τους σχετικούς διεθνείς δείκτες, όπως:

- Το ποσοστό των αποφοίτων στο σύνολο των φοιτητών, ετησίως παραμένει το χαμηλότερο μεταξύ των χωρών της Ευρώπης.
- Η δυσμενής ποσοστιαία κατανομή μεταξύ προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών αποτελεί βασική συνέπεια της παραπάνω στρέβλωσης.
- Η δυσμενής αναλογία του εθνικού δείκτη φοιτητές προς διδακτικό προσωπικό επιδεινώνεται λαμβάνοντας ακραίες τιμές εξ αιτίας της παραπάνω στρέβλωσης.

Για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της παρατεταμένης φοίτησης, η ΕΘΑΑΕ κατά το 2024 πραγματοποίησε ειδική μελέτη με θέμα τη διάρκεια των σπουδών και παρουσιάζεται σε επόμενη παράγραφο της σύνοψης.

Ως προς τα αντικείμενα σπουδών, οι φοιτητές στην Ελλάδα ακολουθούν, στην πλειονότητά τους, τις επιστήμες μηχανικής και τις επιστήμες διοίκησης και νομικής, ενώ τελευταίος στην προτίμησή τους είναι ο τομέας των υπηρεσιών. Στην Ευρώπη οι περισσότεροι φοιτητές είναι ενταγμένοι στις επιστήμες διοίκησης και τις νομικές σπουδές και οι λιγότεροι στις γεωτεχνικές επιστήμες.

Στον τομέα της έρευνας, η Ελλάδα παρουσιάζεται με σχετικά ικανοποιητικό αριθμό επιστημονικών δημοσιεύσεων, ο οποίος παραμένει

σχεδόν ίδιος για τα τελευταία τρία χρόνια, ενώ ο αριθμός των επιστημονικών δημοσιεύσεων ανά ερευνητή εμφανίζει σχετική κάμψη για την Ελλάδα κατά την τελευταία δεκαετία με την τιμή του δείκτη από 0,66 κατά το 2013 να υποχωρεί στο 0,51 κατά το 2023. Επιπλέον, στη μέτρηση της ποιότητας των επιστημονικών δημοσιεύσεων με τον δείκτη «αναλογία αναφορών ανά δημοσίευση», η Ελλάδα καταλαμβάνει την 23η θέση μεταξύ 52 χωρών με τιμή 1,5 και τη 16η θέση για τον δείκτη *h-index* με τιμή 725. Ωστόσο, ενδιαφέρον παρουσιάζει μια πιο αναλυτική παρουσίαση των εθνικών επιδόσεων στην έρευνα ως προς τη συμμετοχή των ΑΕΙ, καθώς τα παραπάνω μεγέθη αφορούν το σύνολο των φορέων που παράγουν επιστημονικές δημοσιεύσεις. Σύμφωνα με την ανάλυση αυτή, τα ΑΕΙ συνεισφέρουν περίπου 85% στο συνολικό πλήθος των δημοσιεύσεων.

Η ευρωπαϊκή ερευνητική χρηματοδότηση για την Ελλάδα στο πλαίσιο του προγράμματος ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΕΥΡΩΠΗ βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο. Εντούτοις, τα ΑΕΙ επιτυγχάνουν μικρότερα ποσά χρηματοδότησης από το πρόγραμμα σε σχέση με τα ερευνητικά κέντρα και τις επιχειρήσεις, καθώς καταλαμβάνουν την τρίτη θέση μεταξύ αυτών.

Οι διεθνείς κατατάξεις εμφανίζουν μικρές βελτιώσεις μόνο για λίγα από τα ελληνικά ΑΕΙ. Στα συστήματα των Webometrics και Scimago, εμφανίζονται τα περισσότερα ιδρύματα (15) στα οποία καταγράφεται μικρή βελτίωση των επιδόσεών τους, ενώ στα συστήματα QS και THE μόνο 3 ιδρύματα εμφανίζονται να έχουν σημειώσει βελτίωση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Διάρκεια σπουδών και καθυστέρηση εισόδου στην αγορά εργασίας

Η ΕΘΑΑΕ, κατά το έτος 2024, πραγματοποίησε μελέτη του φαινομένου της **παρατεταμένης διάρκειας των σπουδών**, το οποίο εμφανίζεται να είναι ιδιαίτερα έντονο στην Ελλάδα.

Στη χώρα μας, κατά μέσο όρο, μόνο το 49,9% των εγγεγραμμένων φοιτητών είναι ενεργοί (παρακολουθούν μαθήματα και συμμετέχουν στις εξετάσεις) και αποφοιτούν σε v , $v+1$, $v+2$ ή $v+3$ έτη, ανάλογα με το πρόγραμμα σπουδών. Η εκ-

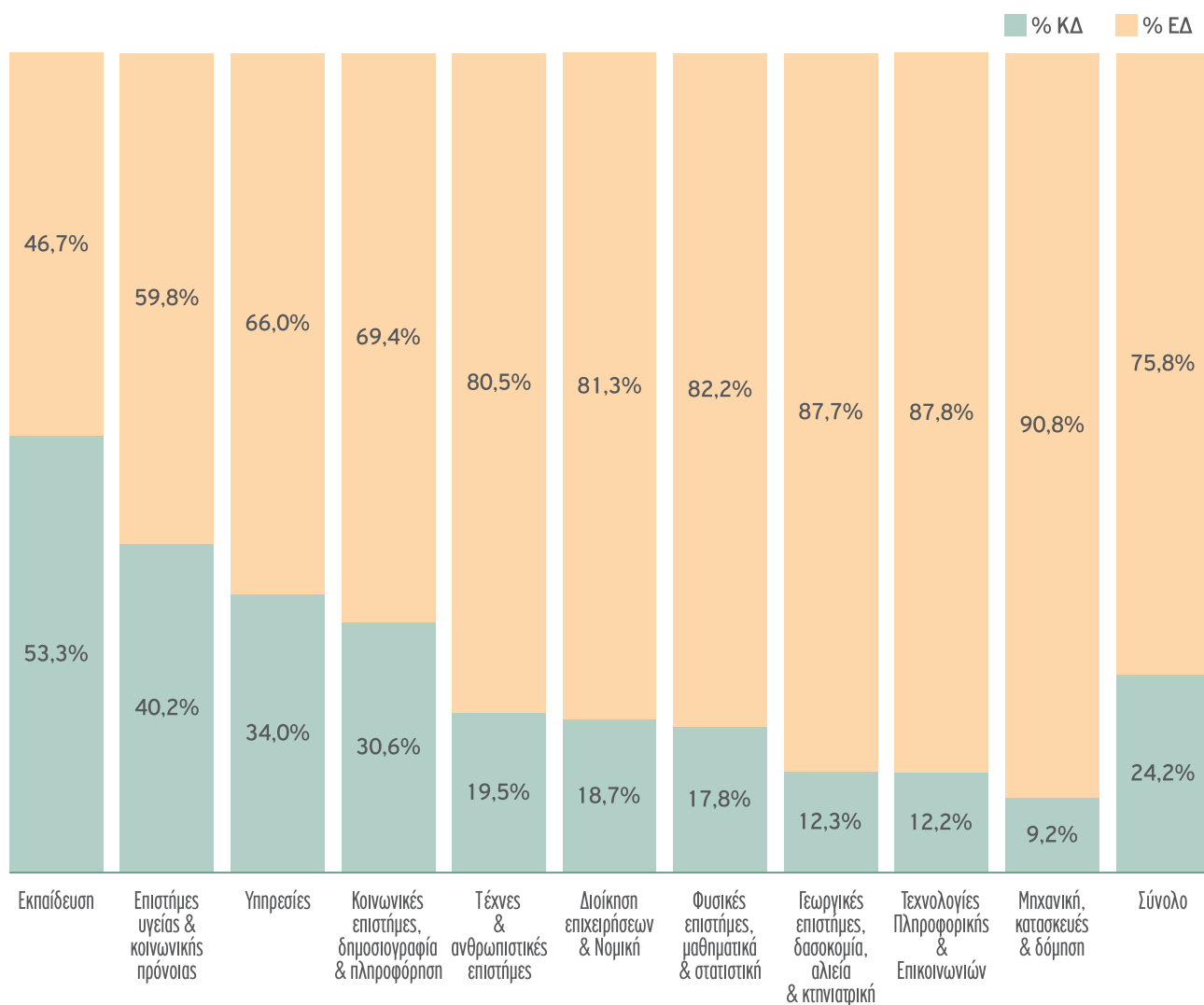
παίδευση, οι επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών είναι οι τρεις επιστημονικές περιοχές με τα υψηλότερα ποσοστά ενεργών φοιτητών. Ποσοστό (%) ενεργών φοιτητών μικρότερο του 50% καταγράφεται στις φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά και τη στατιστική, τη διοίκηση επιχειρήσεων και τη νομική, τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τις τέχνες αλλά και τον τομέα των μηχανικών.

Στην Ελλάδα, η καθυστέρηση αποφοίτησης αποτελεί χρόνιο πρόβλημα, το οποίο, όμως, εκτός από τους λόγους που ανάγονται στην ποιότητα των σπουδών, επηρεάζεται και από την κατάσταση της οικονομίας αλλά και την ποιότητα θεσμικής οργάνωσης και λειτουργίας της αγοράς εργασίας.

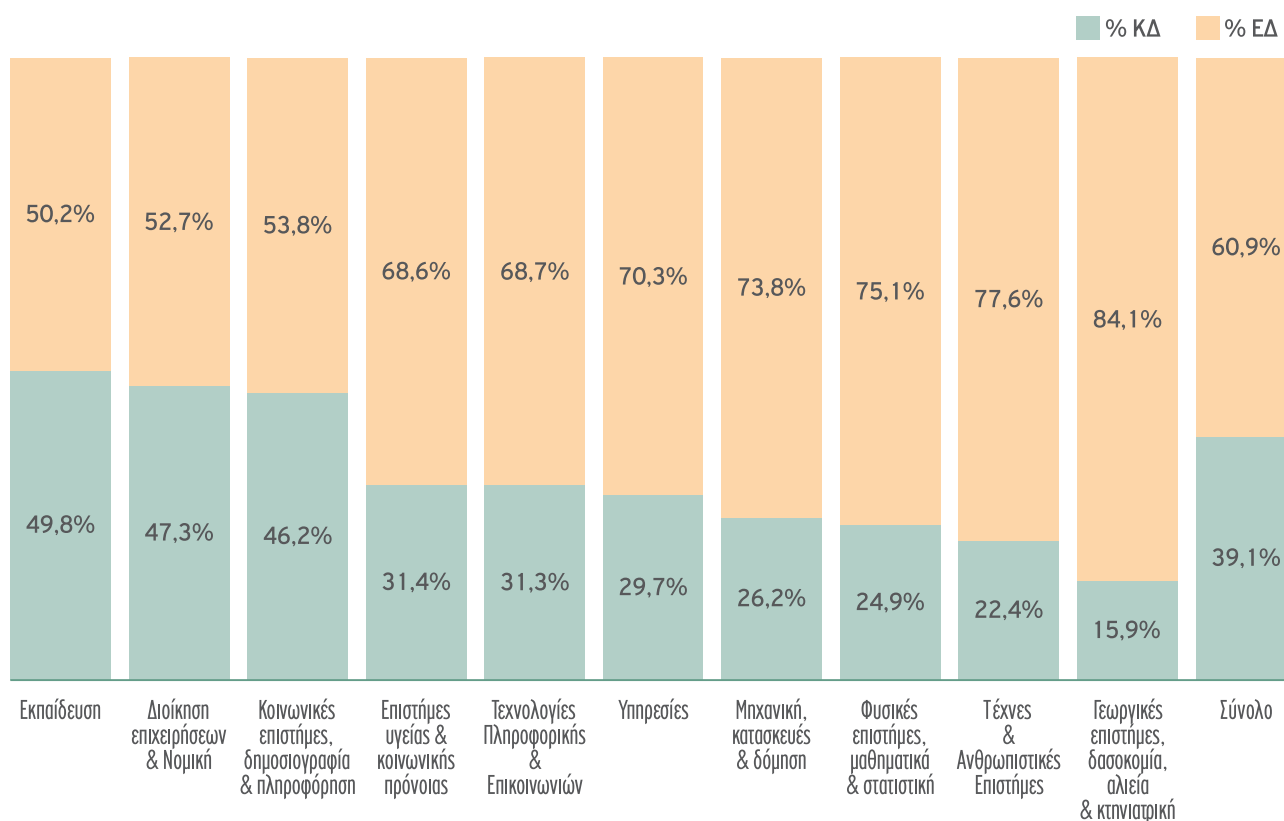
Στα πανεπιστήμια, στα οποία έχει θεσμοθετηθεί η απόκτηση αρχικής επαγγελματικής εμπειρίας και η συμβουλευτική σε θέματα σταδιοδρομίας από δομές όπως τα Γραφεία Διασύνδεσης, η κα-

θυστέρηση ολοκλήρωσης των σπουδών φαίνεται να συνδέεται και με την ποιότητα της συνολικής εμπειρίας των φοιτητών από τις σπουδές τους.

Ποσοστό % φοιτητών ΠΠΣ σε κανονική (ΚΔ) & εκτεταμένη διάρκεια (ΕΔ) σπουδών ανά επιστημονική περιοχή ISCED-F 2013

Ποσοστό % φοιτητών ΠΜΣ σε κανονική (ΚΔ) & εκτεταμένη διάρκεια (ΕΔ) σπουδών ανά επιστημονική περιοχή ISCED-F 2013

Άμεση συνέπεια της παράτασης του χρόνου σπουδών είναι η καθυστέρηση εισόδου στην αγορά εργασίας και η συνεπακόλουθη απαξίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αποφοίτων, πέρα από τη μη παραγωγή αξίας στην οικονομία και την αποδυνάμωση της ανάπτυξης και των δυνατοτήτων βελτίωσης του επιπέδου ζωής σε ατομικό επίπεδο.

Με άλλα λόγια, οι επιπτώσεις εντοπίζονται τόσο σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο (π.χ. απασχόληση, εισφορές και πόροι για το κράτος, απώλεια προστιθέμενης αξίας) όσο και σε προσωπικό επίπεδο (συναισθηματικές και υλικές).

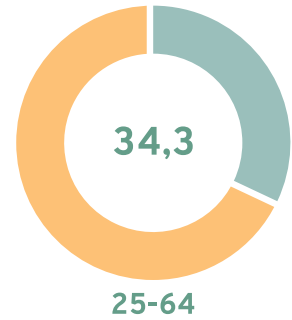
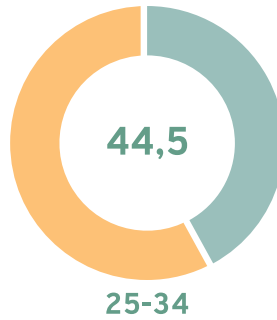
Επίσης, επισημαίνεται ότι η απασχολησιμότητα των αποφοίτων επηρεάζεται θετικά από την απόκτηση τυχόν εργασιακής εμπειρίας κατά τη διάρκεια των σπουδών, αφού, σύμφωνα με μελέτες, οι απόφοιτοι με εργασιακή εμπειρία πριν τη λήψη πτυχίου κατάφεραν να βρουν εργασία σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την περάτωση των σπουδών τους και με υψηλότερες οικονομικές απολαβές. Εν τέλει,

όμως, η αποφοίτηση στην κανονική διάρκεια σπουδών φαίνεται να συνδέεται με βελτιωμένη απασχολησιμότητα και καλύτερες αμοιβές για τους απόφοιτους.

Επομένως, οι φορείς άσκησης πολιτικής, προκειμένου να αντιμετωπίσουν το θέμα αυτό, θα πρέπει, εκτός από πρωτοβουλίες, όπως η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας από τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, να εστιάσουν στους τρόπους βελτίωσης των πόρων της ανώτατης εκπαίδευσης (π.χ. υποδομές, εξοπλισμός, υποστηρικτικές υπηρεσίες προς τους φοιτητές) **αλλά και στην ποιότητα και τη λειτουργία της αγοράς εργασίας.**

Η Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση σε αριθμούς

% πληθυσμού με πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης

% Κατανομή Φοιτητών (Επίπεδα 5-8) ανά αντικείμενο σπουδών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

5%

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

4,1%

ΤΕΧΝΕΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

12,5%

ΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΔΟΜΗΣΗ

20,9%

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

12,9%

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ, ΑΛΙΕΙΑ & ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

4,4%

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΝΟΜΙΚΗ

19,5%

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

8,8%

ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

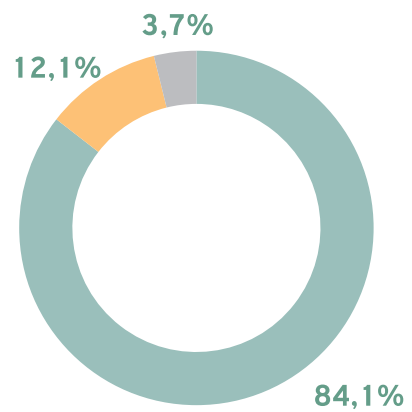
8,7%

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

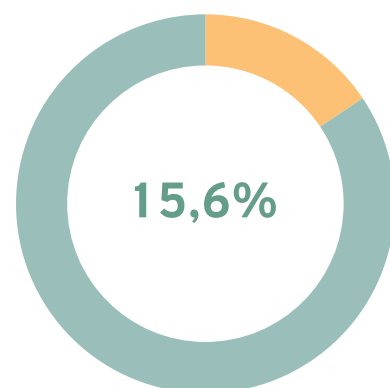
3,2%

% Φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών

■ Πτυχίο ■ Μεταπτυχιακό ■ Διδακτορικό

Απόφοιτοι ΠΠΣ προς τους ενεργούς φοιτητές ΠΠΣ

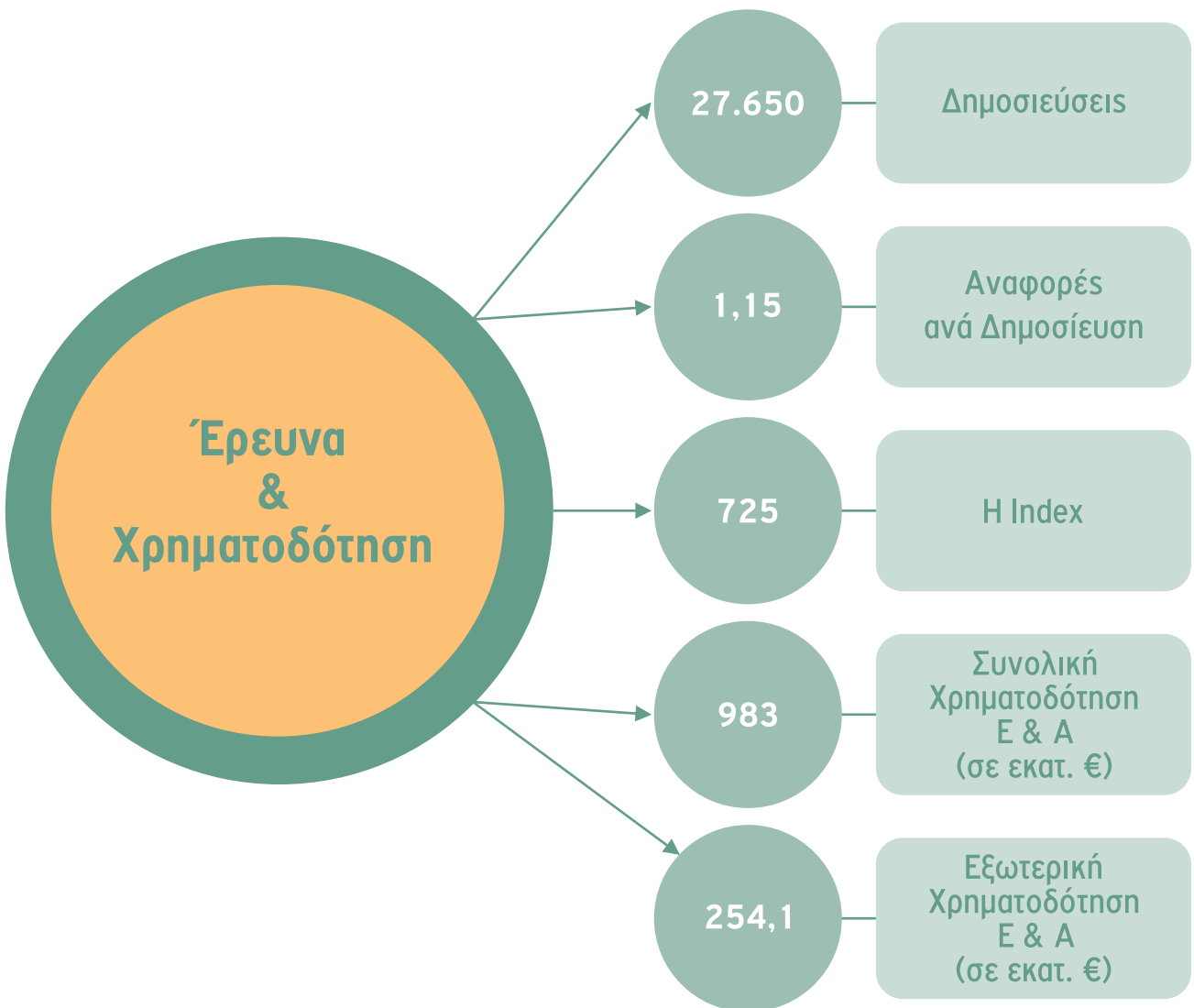
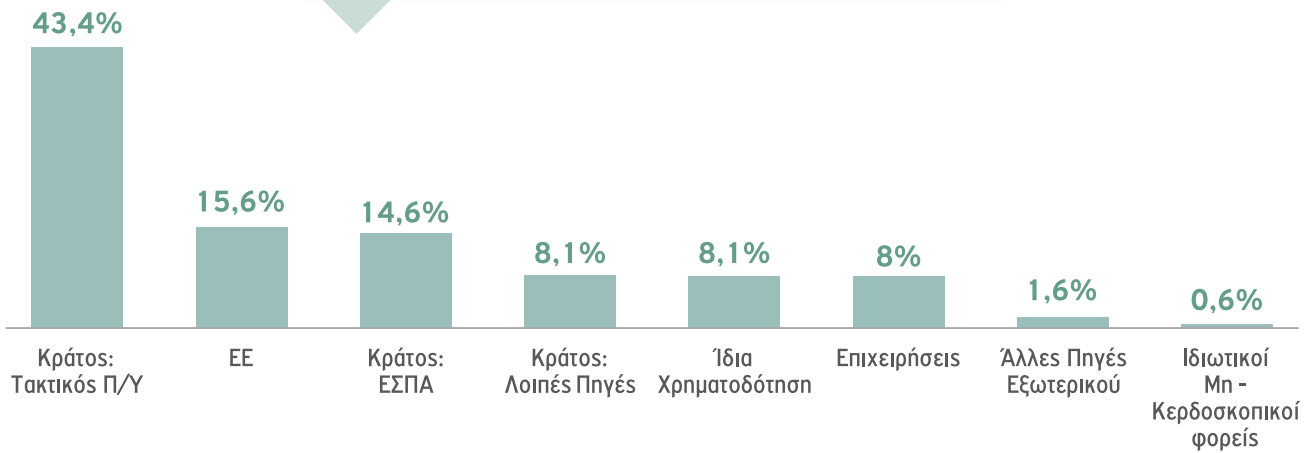
■ Φοιτητές ■ Απόφοιτοι

Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης
Hellenic Authority
for Higher Education

Η Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση σε αριθμούς

% Δαπανών για Έρευνα και Ανάπτυξη, ανά πηγή προέλευσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση το 2023

Πιο συγκεκριμένα, τα πανεπιστήμια προκειμένου να ενθαρρύνουν την αποφοίτηση στον προβλεπόμενο χρόνο θα μπορούσαν να διασφαλίσουν:

1. τη θέσπιση πολιτικής ενθάρρυνσης των φοιτητών για αποφοίτηση στην κανονική διάρκεια μέσω της ικνηλάτησης των λόγων καθυστέρησης (εξατομικευμένη προσέγγιση)
2. τη σαφή αποτύπωση των προγραμμάτων σπουδών με αναλυτική παρουσίαση της ακολουθίας των μαθημάτων ανά εξάμηνο σπουδών, των μαθησιακών αποτελεσμάτων, των πιστωτικών μονάδων και όλων των απαιτούμενων ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων
3. τη συστηματική παρακολούθηση των επιδόσεων των φοιτητών με την αξιοποίηση της τεχνολογίας για τη συστηματική καταγραφή του ενδιαφέροντος, της συμμετοχής, της πορείας τους και του βαθμού ικανοποίησής τους
4. τη λήψη αποφάσεων για τη βελτίωση των σπουδών, που θα βασίζονται στα δεδομένα και τα συμπεράσματα της διασφάλισης ποιότητας
5. την ενθάρρυνση χρήσης των υπηρεσιών του ακαδημαϊκού συμβούλιου σε συνδυασμό με τη συμβουλευτική σταδιοδρομίας από τις Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών ή συναφείς δομές.

Συστήματα διακυβέρνησης στα πανεπιστήμια και αξιολόγηση

Στη φετινή έκθεση, η ΕΘΑΑΕ εξετάζει και πάλι τις εξελίξεις στα θέματα **διακυβέρνησης των πανεπιστημίων**, επειδή θεωρεί το ζήτημα αυτό καθοριστικό και κρίσιμο στη **διαδρομή των ιδρυμάτων για ποιότητα και συνεχή βελτίωση**. Στις ετήσιες εκθέσεις της, το 2016, το 2018 και το 2020, η Αρχή είχε παρουσιάσει εκτενώς την έννοια, το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά της διακυβέρνησης καθώς και τη σχέση της με τη διασφάλιση ποιότητας, τη χρηματοδότηση, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα. Ειδικότερα στην έκθεση του 2024, εξετάζονται τα μοντέλα και οι τύποι

των συστημάτων διακυβέρνησης που απαντώνται διεθνώς, καθώς και οι αντιλήψεις και οι θεωρητικές προσεγγίσεις στις οποίες βασίζονται. Σημαντική εξέλιξη συνιστά το γεγονός ότι το πλαίσιο της διακυβέρνησής τους περιλαμβάνει έναν συνδυασμό των θεμελιωδών αξιών της ανώτατης εκπαίδευσης με την εφαρμογή εργαλείων του μάνατζμεντ. Σε αρκετές χώρες έχουν αναπτυχθεί κανονισμοί διακυβέρνησης που εφαρμόζονται και στα δημόσια και στα ιδιωτικά πανεπιστήμια, όπως συμβαίνει στην Ιρλανδία, τη Δανία, την Ολλανδία, τη Μεγάλη Βρετανία, τον Καναδά και την Αυστραλία.

Η σχέση Διακυβέρνησης και Διοίκησης

Η δημοσιοποίηση ενός κανονισμού διακυβέρνησης από τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης

ή η συμμόρφωση με κάποιο σχετικό πλαίσιο διακυβέρνησης αποδεικνύει ότι τα ιδρύματα:

α) χρησιμοποιούν σωστά την αυτονομία τους, γεγονός που συντελεί στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης προς αυτά και περιορίζει την ανάγκη ρύθμισης λεπτομερών θεμάτων, β) διαθέτουν ένα χρήσιμο βοήθημα προκειμένου να προσεγγίσουν την εταιρική διακυβέρνηση και γ) είναι σε θέση να προστατεύονται από περιπτώσεις απάτης ή κακοδιοίκησης.

Οι κανονισμοί διακυβέρνησης περιλαμβάνουν κανόνες για τη λογοδοσία, τη βιωσιμότητα, τη φήμη, τη συμπερίληψη και τη διαφορετικότητα,

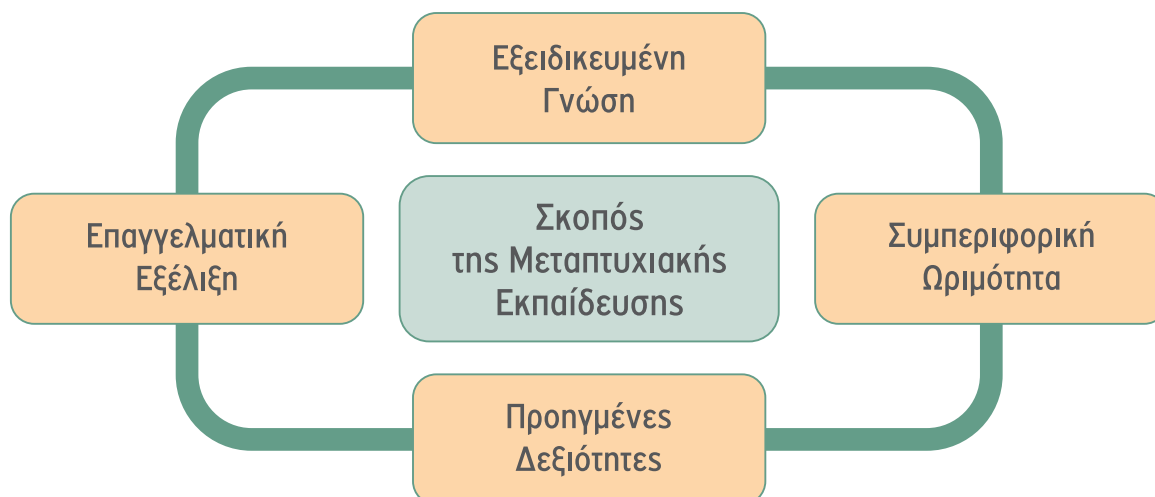
την αποτελεσματικότητα και τη συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών.

Μεταπτυχιακές σπουδές: σκοπός, οργάνωση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Στην έκθεση του 2024 παρουσιάζονται, επίσης, τα βασικά σημεία της μελέτης που πραγματοποίησε η ΕΘΑΑΕ για τις **μεταπτυχιακές σπουδές**. Σύμφωνα με αυτή, σκοπός της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης είναι η παροχή εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης, η απόκτηση προηγμένων δεξιοτήτων, η ενίσχυση της συμπεριφορικής ωριμότητας και η επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων. Όσοι, δε, συνεχίζουν για διδακτορικές σπουδές, εκτός από τα παραπάνω, αποκτούν ερευνητικές δεξιότητες, μαθαίνουν να σκέφτονται

δημιουργικά και να επιλύουν προβλήματα με νέους τρόπους και, παράλληλα, αποκτούν και ηγετικές δεξιότητες μέσα από τον συντονισμό ομάδων εργασίας ή/και συνεργαζόμενων φορέων στο πλαίσιο της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής τους. Η συμμετοχή στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, εκτός του ότι βελτιώνει τις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων, υποστηρίζει όσους εξ αυτών επιθυμούν να ασκήσουν ηγεσία, να επηρεάσουν πολιτικές και να συνεισφέρουν στην επιστήμη και την κοινωνία. Η μελέτη παρουσιάζει τις κατηγορίες

Σκοπός της Μεταπτυχιακής Εκπαίδευσης

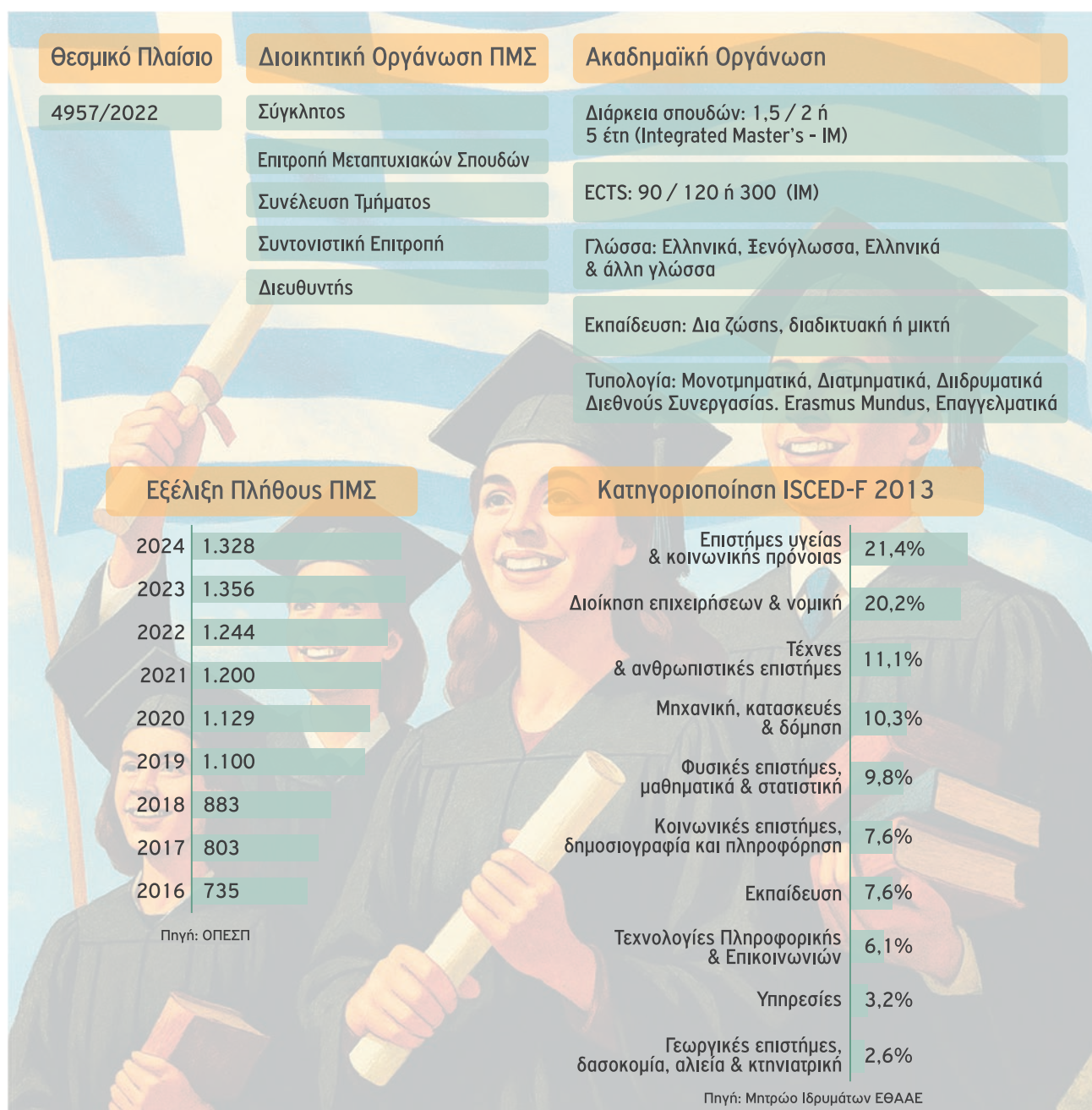

και την τυπολογία των μεταπτυχιακών σπουδών από τη διεθνή πρακτική αλλά και τα βασικά σημεία του εθνικού θεσμικού πλαισίου, τα μεγέθη και την οργάνωση των μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα. **Σήμερα, η αξιοποίηση της τεχνολογίας, η διεπιστημονικότητα και οι διεθνείς συνεργασίες αναδιαμορφώνουν το σκηνικό της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.** Αυτές οι εξελίξεις παρέχουν ακόμη περισσότερες ευκαιρίες για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσα από τη χρήση καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών, από την ευρύτερη πρόσβαση σε πόρους και την αξιοποίηση ποικίλων επιστημονικών προσεγγίσε-

ων, καθιστώντας αναγκαίους τους μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας των αποτελεσμάτων.

Οι μελλοντικές προοπτικές της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης συνδέονται άμεσα με τις κοινωνικές ανάγκες και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Προγράμματα σπουδών σε αναδυόμενα πεδία όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη ή οι Νευροεπιστήμες, αναμένεται πως θα έχουν σημαντική απήχηση. Επιπρόσθετα, η καλλιέργεια μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων, όπως η ηγετική ικανότητα, η αποτελεσματική επικοινωνία και η προσαρμοστικότητα, θα αποτελέσει απαραίτητη προϋπόθεση για την προετοιμασία των αποφοίτων για μια δυναμική σταδιοδρομία.

Η Μεταπτυχιακή Εκπαίδευση στην Ελλάδα

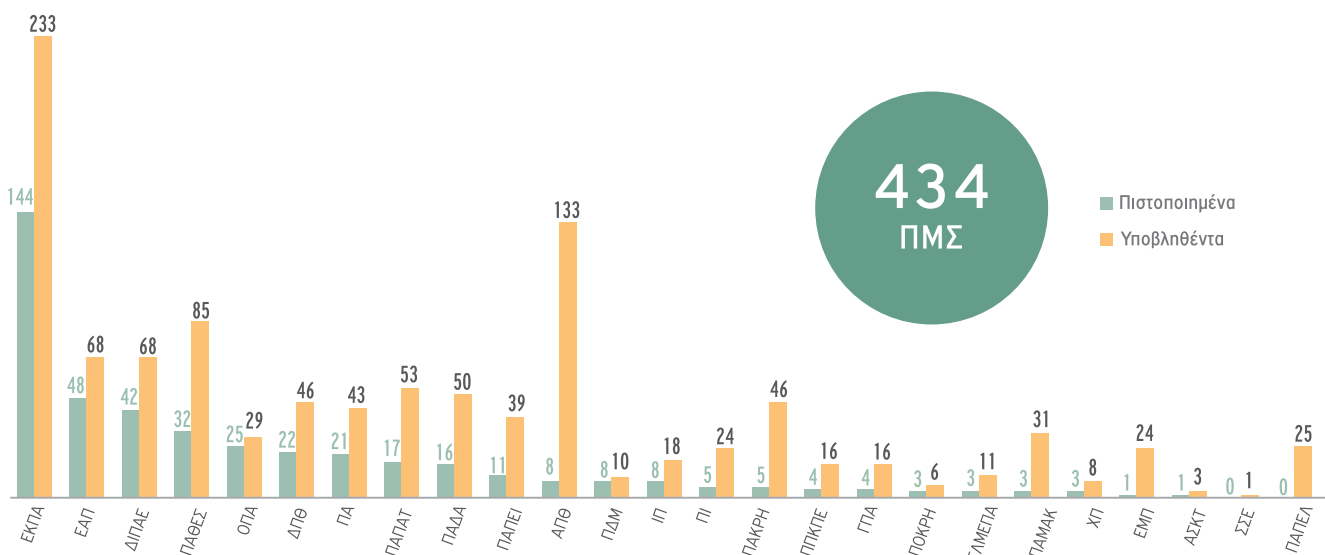
Μέρος Β'

Οι δράσεις διασφάλισης ποιότητας της ΕΘΑΑΕ και η βελτίωση της ποιότητας των πανεπιστημίων

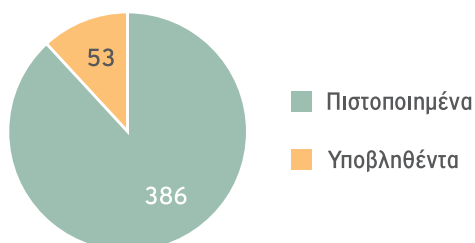
Η ΕΘΑΑΕ στον τομέα της διασφάλισης ποιότητας, κατά το έτος 2024, συνέχισε τις πιστοποιήσεις των ΠΠΣ με υβριδικό τρόπο, εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα και δια ζώσης. Πραγματοποίησε τις πιστοποιήσεις των ΠΜΣ εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, ενώ διεξήγαγε και επαναπιστοποιήσεις των ΕΣΔΠ με δια ζώσης επιθεωρήσεις. **Ειδικότερα, η ΕΘΑΑΕ διεξήγαγε συνολικά 274 πιστοποιήσεις στα ΑΕΙ, στις οποίες έλαβαν μέρος 341 εμπειρογνώμονες από όλα τα επιστημονικά πεδία.** Το μεγαλύτερο πλήθος των πιστοποιήσεων αφορούσε 248 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών από τα οποία 166 υφιστάμενα και 82 νέα ΠΜΣ προκειμένου να

προβούν στην έναρξη λειτουργίας τους. Ο υψηλός αριθμός των νέων ΠΜΣ, ο οποίος αντιστοιχεί στο 50% των πιστοποιήσεων των υφιστάμενων προγραμμάτων, τόσο κατά το 2024, όσο και κατά το 2023, βαίνει αυξανόμενος και δημιουργεί πιέσεις στον γενικότερο προγραμματισμό των πιστοποιήσεων. Τα αποτελέσματα των πιστοποιήσεων από άποψη βαθμολογίας ως προς τη συμμόρφωσή τους με το Πρότυπο, αφορούσαν, κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους, πλήρη συμμόρφωση. Σημειώτέο ότι το ποσοστό αυτό διαφοροποιείται ανά κατηγορία ΠΜΣ, δηλαδή τα υφιστάμενα ΠΜΣ έλαβαν (90%) υψηλή βαθμολογία έναντι των νέων ΠΜΣ τα οποία έλαβαν χαμηλότερη (80%).

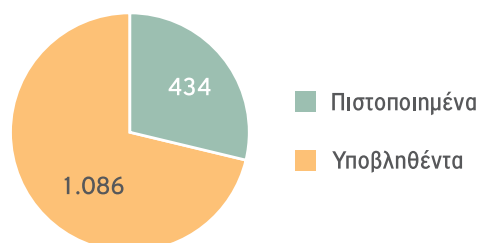
Πρόσδος Πιστοποιήσεων ΠΜΣ 2024

Πιστοποιήσεις ΠΠΣ

Πιστοποιήσεις ΠΜΣ

Πιστοποιήσεις - Εμπειρογνώμονες (2024)

ΕΣΔΠ

9

89%

11%

ΠΠΣ

87

81%

19%

ΠΜΣ

245

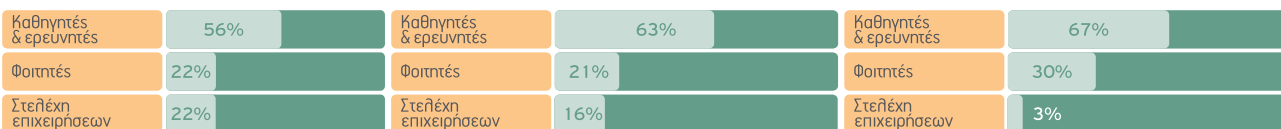

67%

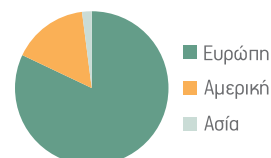
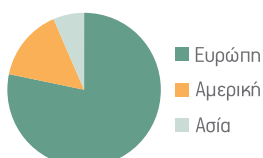
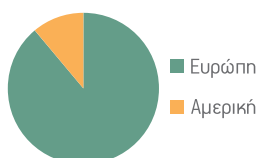

33%

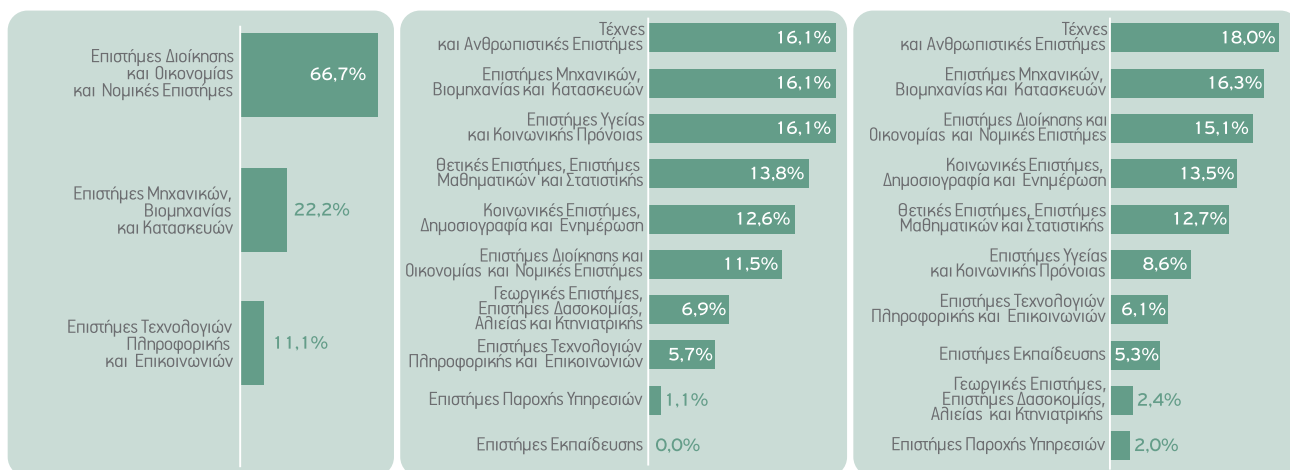
Ιδιότητα

Γεωγραφική Προέλευση

Γνωστικό Αντικείμενο

Το 2024, η ΕΘΑΑΕ συνέταξε κανονιστικού χαρακτήρα διαδικασίες και κριτήρια για την αξιολόγηση των προτάσεων ίδρυσης και εγκατάστασης παραρτημάτων αθλοδαπών πανεπιστημίων με τη μορφή των Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΝΠΠΕ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 5094/2024. Επιπλέον, συνέταξε νέα Πρότυπα Ποιότητας ως μέρος του κανονιστικού πλαισίου της για τον έλεγχο της ποιότητας των νέων Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών των ΝΠΠΕ, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 5094/2024.

Η ΕΘΑΑΕ, στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της για τη βελτίωση της ποιότητας των ΑΕΙ, υποστήριξε τις ΜΟΔΙΠ των ΑΕΙ

στις διαδικασίες πιστοποίησης και πραγματοποιήσει διαδικτυακά ενημερωτικές συναντήσεις με τις Μονάδες Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), τις Μονάδες Στρατηγικού Σχεδιασμού (ΜΣΣ), τις Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών (ΜΥΦ) και τα Κέντρα Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕΔΙΜα), στο πλαίσιο της Πρόσκλησης με τίτλο «Υποστήριξη και λειτουργία της Οργανωτικής Διάρθρωσης των ΑΕΙ (Μονάδες Υποστήριξης Φοιτητών) και ανεξάρτητων λειτουργικών μονάδων (Μονάδες Διασφάλισης Ποιότητας και Στρατηγικού Σχεδιασμού)», εν όψει της υποβολής προτάσεων από τα ΑΕΙ στην Υποδράση 2 «Υπηρεσίες Διασφάλισης Ποιότητας, Στρατηγικής Ανάπτυξης και Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης των μελών

της ακαδημαϊκής κοινότητας», και τέλος, όπως κάθε χρόνο, εισηγήθηκε στο ΥΠΑΙΘΑ τον τρόπο κατανομής της συνοδικής ετήσιας δημόσιας επιχορήγησης στα ΑΕΙ βάσει αντικειμενικών και ποιοτικών κριτηρίων.

Η ΕΘΑΑΕ λειτουργεί ειδικό μηχανισμό για την παρακολούθηση της πορείας των αποφοίτων της ανώτατης εκπαίδευσης. Το 2024 δημοσιεύτηκαν και οι συγκριτικές μελέτες από πλευράς της ευρωπαϊκής ομάδας της πρωτοβουλίας Eurograduate, στην οποία συμμετέχει η χώρα μας μέσω της ΕΘΑΑΕ. Στις μελέτες αυτές καταγράφονται αποτελέσματα για τους αποφοίτους της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα μας συγκριτικά με τους αποφοίτους άλλων χωρών

για θέματα που αφορούν την εργασιακή τους εμπειρία, πριν και μετά την αποφοίτηση:

Όσον αφορά την εργασιακή εμπειρία των αποφοίτων πριν εισαχθούν στην ανώτατη εκπαίδευση, οι περισσότεροι εξ αυτών, ιδίως εκείνοι με πτυχίο επιπέδου 7, είχαν κάποια μορφή εργασιακής εμπειρίας πριν από την έναρξη των σπουδών τους. Υπήρξε αξιοσημείωτη αύξηση της εργασιακής εμπειρίας για τους αποφοίτους του 2020-21 σε σύγκριση με εκείνους του 2016-17, ιδίως σε τομείς όπως οι επιχειρήσεις, η υγεία και η μηχανική. **Η εργασιακή εμπειρία πριν από τις σπουδές συμβάλλει συχνά σε καλύτερες προοπτικές απασχόλησης μετά την αποφοίτηση.**

Όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, το καθεστώς απασχόλησης των Ελλήνων αποφοίτων έχει βελτιωθεί, ιδίως για όσους αποφοίτησαν με πτυχίο επιπέδου 7. Για τους αποφοίτους του 2020-21, ποσοστό 90% βρισκόταν σε καθεστώς απασχόλησης σε τομείς όπως οι επιχειρήσεις, η υγεία και η εκπαίδευση, ενώ η ανεργία παρέμενε πρόκληση στους τομείς των τεχνών και των ανθρωπιστικών επιστημών. Διαπιστώνεται, ωστόσο, χάσμα μεταξύ των δύο φύλων, με τους άνδρες αποφοίτους να έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες απασχόλησης από τις γυναίκες, αλλά το χάσμα αυτό μειώθηκε ελαφρώς στην περίπτωση των αποφοίτων του 2020-21.

Η ασφάλεια της απασχόλησης έχει βελτιωθεί για τους Έλληνες αποφοίτους με την πάροδο του χρόνου. Ως προς τους πτυχιούχους επιπέδου 6, το 70% αυτών ανέφερε ότι έχει συμβάσεις αορίστου χρόνου, ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι απόφοιτοι με πτυχίο επιπέδου 7 είχαν χαμηλότερη εργασιακή ασφάλεια σε σύγκριση με τους απόφοιτους επιπέδου 6, με μόνο το 61% να έχει σταθερή απασχόληση. **Η εργασιακή ασφάλεια ήταν υψηλότερη σε τομείς όπως οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, οι επιχειρήσεις και οι κοινωνικές επιστήμες.**

Επιπλέον, η απασχόληση στον δημόσιο τομέα αποτελεί σημαντική διέξοδο για τους Έλληνες αποφοίτους, ιδίως για τους αποφοίτους του

επιπέδου 7. Τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγεία και οι κοινωνικές επιστήμες είχαν την υψηλότερη εκπροσώπηση στον δημόσιο τομέα. Οι γυναίκες είχαν περισσότερες πιθανότητες να απασχοληθούν σε θέσεις του δημοσίου τομέα από ό,τι οι άνδρες, αν και η διαφορά είναι μικρότερη για τους αποφοίτους του επιπέδου 6. Μεταξύ των δύο ετών, 2016-17 και 2020-21, οι απόφοιτοι του επιπέδου 7 παρουσίασαν αύξηση στην απασχόληση στον δημόσιο τομέα, ιδίως στους τομείς της υγείας και των κοινωνικών επιστημών, ενώ οι απόφοιτοι του επιπέδου 6 παρουσίασαν μείωση, εκτός από εκείνους που ανήκουν στην κατηγορία «Άλλα» των πεδίων σπουδών. Συνολικά, το 30% των αποφοίτων του επιπέδου 6 και το 54% των αποφοίτων του επιπέδου 7 απασχολούνταν στον δημόσιο τομέα.

Μέρος Γ'

Η στρατηγική και αναπτυξιακή δραστηριότητα της ΕΘΑΑΕ

Η ΕΘΑΑΕ, κατά το έτος 2024, προώθησε τους στρατηγικούς της στόχους και υλοποίησε τα εξής:

- Άσκησε τον γνωμοδοτικό της ρόλο προς το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για θέματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης όπως η κατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης των νέων θέσεων μελών διδακτικού προσωπικού στα ΑΕΙ, θέματα λειτουργίας των ΝΠΠΕ, αιτήματα ίδρυσης και μετονομασίας Τμημάτων, ακαδημαϊκές αντιστοιχίες προγραμμάτων σπουδών ακ. έτους 2024-2025 κ.ά.
- Οργάνωσε και ολοκλήρωσε τη διεξαγωγή 274 πιστοποιήσεων (2 ΕΣΔΠ, 24 ΠΠΣ και 248 ΠΜΣ), υποστηρίζοντας ενεργά τα ΑΕΙ στις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας.
- Δημοσιοποίησε τις εκθέσεις των εξωτερικών εμπειρογνώμωνων και τις σχετικές αποφάσεις πιστοποίησης του ΣΑΠ καθώς και τις εισηγήσεις του ΑΣΥ προς το ΥΠΑΙΘΑ για σειρά θεμάτων.
- Διοργάνωσε εκπαιδευτικά σεμινάρια για τους εμπειρογνώμονες και τους φοιτητές του Μητρώου της ΕΘΑΑΕ.
- Διαχειρίστηκε το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του νέου έργου του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Συνέχισε την προσπάθεια στελέχωσής της, με αρκετά θετικά αποτελέσματα μέσω ενός έκτακτου κύκλου κιντικότητας.
- Επικοινωνήσε δημόσια τις δράσεις της σε Συνόδους Πρυτάνεων Πανεπιστημίων, σε συνέδρια και εκδηλώσεις των ΑΕΙ και φορέων.
- Συμμετείχε σε ευρωπαϊκές συναντήσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Η ΕΘΑΑΕ, κατά το 2024, συνέχισε την οργανωσιακή της ανάπτυξη με τη διεύρυνση της εσωτερικής δομής της, τη στελέχωση με νέο προσωπικό, τον σχεδιασμό νέων επιχειρησιακών διαδικασιών, την ανάπτυξη νέων λειτουργιών του πληροφοριακού της συστή-

ματος, τη διεύρυνση της βάσης γνώσης με τη σύνταξη νέων μελετών, τη συστηματική παρακολούθηση και μελέτη των αποτελεσμάτων από τις δραστηριότητές της μέσω του εσωτερικού της συστήματος διασφάλισης ποιότητας.

Η έκθεση της Αρχής για το έτος 2024 προσφέρει μια αντικειμενική και τεκμηριωμένη επισκόπηση της τρέχουσας κατάστασης, των γεγονότων και των εξελίξεων στον κρίσιμο τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης σε διεθνές επίπεδο και στην Ελλάδα. Η μελέτη των στοιχείων της επισκόπησης αυτής αναδεικνύει και τις μελλοντικές προκλήσεις και τάσεις για την Ανώτατη Εκπαίδευση.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι επερχόμενες αλλαγές στον ακαδημαϊκό χάρτη της Ελλάδας, οι οποίες βασίζονται σε θεσμικές, κυρίως, μεταρρυθμίσεις που συντελέστηκαν εντός του 2024. Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται, εντός των προσεχών ετών, να διαφοροποιηθεί ο ακαδημαϊκός χάρτης της χώρας από την είσοδο και λειτουργία νέων ξένων Πανεπιστημίων (ΝΠΠΕ) που ιδρύονται με τον ν. 5094/2024. Άμεσες διαφοροποιήσεις προβλέπεται να υπάρξουν με τη διεύρυνση του φοιτητικού πληθυσμού και την αλλαγή της σύνθεσής του ως προς την εθνικότητα. Η υφιστάμενη διάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών εκτιμάται ότι θα διαφοροποιηθεί με την αύξηση των επιστημονικών αντικειμένων που συγκεντρώνουν υψηλή ζήτηση (πληροφορική, διοίκηση επιχειρήσεων, νομική κ.λπ.). Επιπλέον, εντός του προσεχούς έτους, προβλέπεται να υπάρξουν οι πρώτες διαγραφές μη ενεργών φοιτητών, εν όψει της εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του ν. 4957/2022. Εξ αιτίας της εξέλιξης αυτής αναμένεται η προοδευτική βελτίωση των διεθνών δεικτών για τη χώρα μας, όπως στους δείκτες αποφοίτησης, τις αναλογίες φοιτητών - διδασκόντων, κ.ά., που διατηρούν τα ελληνικά ΑΕΙ σε χαμηλές θέσεις των διεθνών κατατάξεων.

Καθώς το περιβάλλον της Ανώτατης Εκπαίδευσης γίνεται όλο και πιο ανταγωνιστικό και διεθνοποιημένο, τα ΑΕΙ πρέπει να στρέψουν την προσοχή τους σε θέματα τα οποία έχουν διεθνή

αντίκτυπο και τα οποία αποτελούν πεδία σύγκρισης με άλλα Πανεπιστήμια στο διεθνές στερέωμα. Τα Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών, τα οποία φαίνεται ότι αυξάνονται (τρία νέα λειτούργησαν το 2024), θα πρέπει να αξιοποιούν βελτιωμένες υποδομές και υπηρεσίες των ΑΕΙ, οι οποίες αποτελούν παράγοντες κομβικής σημασίας. Επιπλέον, η έγκριση χρηματοδότησης από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας νέων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών Διεθνούς Συνεργασίας, που προκηρύχθηκε το 2024, στο πλαίσιο της δράσης 'Πανεπιστήμια Αριστείας', θα οδηγήσει στην αύξηση αυτών των αναγκών. Τα ΑΕΙ θα πρέπει να αντιμετωπίσουν την ποιότητα των μεταπτυχιακών σπουδών τους ως στρατηγική επιλογή, καθώς η υπερπληθώρα υφιστάμενων και νέων ΠΜΣ που εγκρίνονται από τα πανεπιστημιακά όργανα καθημερινά, δεν φαίνεται να εντάσσεται σε έναν γενικότερο ακαδημαϊκό προγραμματισμό.

Στενά συνυφασμένη με τα παραπάνω θέματα, είναι η λειτουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος διακυβέρνησης των ΑΕΙ, το οποίο, σύμφωνα με τις μελέτες της ΕΘΑΑΕ, αποτελεί σταθερή πρόκληση τόσο για τα ίδια τα Ιδρύματα όσο και για την κυβέρνηση που έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία.

Τέλος, σημαντική πρόκληση, ιδίως, για την κυβέρνηση, είναι η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των νέων αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, αλλά και η βελτίωση των αποδοχών τους, οι οποίες βρίσκονται ακόμη χαμηλά σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, με σκοπό τον περιορισμό του φαινομένου της διαρροής εγκεφάλων. Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες πρέπει να στραφούν στις αιτίες που αναπαράγουν το φαινόμενο. Ανάμεσα σε αυτές βρίσκεται η ασθενής σύνδεση σπουδών και αγοράς εργασίας, αλλά και η θεσμική οργάνωση και λειτουργία της αγοράς εργασίας.

Τα όργανα διακυβέρνησης της ΕΘΑΑΕ

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΘΑΑΕ

(01/01/2024 – 31/12/2024)

Πρόεδρος

Περικλής Α. Μήtkας

Καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης

Αντιπρόεδρος

Χρύσα Κουβελιώτου

Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου
George Washington (ΗΠΑ)

Μέλη

Σπύρος Αναστασιάδης

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης

Ευγενία Μπεζιρτζόγλου

Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Άγγελος Χανιώτης

Καθηγητής στο Ινστιτούτο Προηγμένων Μελετών
(Institute for Advanced Study) Princeton (ΗΠΑ)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΑΑΕ

(01/01/2024 – 31/12/2024)

Πρόεδρος

Περικλής Α. Μήtkας

Καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Μπουραζέλης (έως 04.05.2024)

Ομ. Καθηγητής του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Λυγερού Ζωή (από 14.10.2024)

Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Πατρών

Μέλη

Γαβριηλίδου Ζωή (από 17.09.2024)

Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Γιακουμάκης Εμμανουήλ

Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Νυχάς Γεώργιος-Ιωάννης

Ομ. Καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Στοιγιαννίδου Αριάδνη

Καθηγήτρια του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης

Τσαμάκης Δημήτριος

Ομ. Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Φουντεδάκη Αικατερίνη

Καθηγήτρια του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης

Χαρμανδάρης Βασίλειος

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης

Γαλανός Γεώργιος (έως 20.07.2024)

-Επικ. Καθηγητής του Παν. Πειραιώς

-Κοινός εκπρόσωπος των επιμελητηρίων

Μπαρδάκης Βασίλειος (από 02.08.2024)

Πολιτικός Μηχανικός, κοινός εκπρόσωπος των
επιμελητηρίων

Αθανασιάδου Ευαγγελία (έως 20.07.2024)

-Φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

-Εκπρόσωπος φοιτητών από το Μητρώο Φοιτητών
της ΕΘΑΑΕ

Μαντινίδη Βασιλεία (από 31.07.2024)

-Φοιτήτρια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

-Εκπρόσωπος φοιτητών από το Μητρώο Φοιτητών
της ΕΘΑΑΕ

Γενική Διευθύντρια

Δρ. Χριστίνα Μπέστα

Συντελεστές Ετήσιας Έκθεσης 2024

Γενική Επιμέλεια Έκδοσης

Καθηγητής Περικλής Α. Μήτσας
Πρόεδρος

Γενική οργάνωση, επιστημονική επιμέλεια και συντονισμός ύλης

Δρ. Χριστίνα Μπέστα
Γενική Διευθύντρια

Τεχνική επιμέλεια

Δρ. Νικόλαος Γεωργιάδης
Προϊστάμενος Διεύθυνσης
Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης

Συγκέντρωση, επεξεργασία υλικού και συγγραφή κειμένων

Κέντρο Μελετών και Ερευνών

Δρ. Λουκάς Ν. Άννινος
Εξωτερικός συνεργάτης

Γεωργία Κωστοπούλου, ΜΑ
Προϊσταμένη Τμήματος Επικοινωνίας
και Διοργάνωσης Εκδηλώσεων

Γλωσσική επιμέλεια

Γ. Κωστοπούλου

Σκανάρετε
το QR code για να διαβάσετε
ολόκληρη την έκθεση

**Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης**
Hellenic Authority
for Higher Education

www.ethaae.gr
e-mail: secretariat@ethaae.gr

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή